

Bruxelles, 13. studenoga 2025.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2025/0222(COD)

14944/1/25
REV 1

EDUC 417
JEUN 224
SPORT 45
SOC 729
COMPET 1113
DIGIT 220
ENV 1161
CADREFIN 305
FIN 1320
IA 174
CODEC 1713

NAPOMENA

Od: Predsjedništvo

Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Erasmus+ za razdoblje 2028. – 2034. i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/817 i (EU) 2021/888
– izvješće o napretku

I. UVOD

1. Komisija je 16. srpnja 2025. donijela Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Erasmus+ za razdoblje 2028. – 2034. i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/817 i (EU) 2021/888. Cilj je predložene uredbe uspostaviti program koji će naslijediti program Erasmus+ za razdoblje 2021 – 2027. i istodobno objediniti dva Unijina programa: Erasmus+ i Europske snage solidarnosti.

Kako ga je utvrdila Komisija, opći je cilj novog programa doprinijeti otpornosti, konkurentnosti i koheziji Europe promicanjem visokokvalitetnog cjeloživotnog učenja, poboljšanjem vještina i kompetencija za život i zapošljavanje te ujedno promicati vrijednosti Unije, sudjelovanje u demokratskim procesima i društvenom životu, solidarnost, socijalnu uključenost i jednake mogućnosti za sve, u EU-u i šire. Novi program najavljen je kao bitan instrument za izgradnju Unije vještina, razvoj europskog prostora obrazovanja i podupiranje europske strateške suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući sektorske programe.

2. Delegacije su pozdravile Prijedlog i izrazile opću potporu novom programu. Naglasile su da im je potrebno mnogo vremena za procjenu učinka i posljedica predložene uredbe i novih inicijativa koje sadržava. Tijekom danskog predsjedanja Odbor za obrazovanje o Prijedlogu je raspravljao u šest navrata (17. srpnja, 8. rujna, 17. i 18. rujna, 8. i 9. listopada, 20. listopada i 29. listopada 2025.). Postignuti napredak sažet je u odjeljku II.
3. U skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegovim člankom 165. stavkom 4., člankom 166. stavkom 4. i člankom 214. stavkom 5., Vijeće mora djelovati zajedno s Europskim parlamentom, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom.
4. Europski parlament imenovao je Bogdana Andrzeja Zdrojewskog (EPP, PL) izvjestiteljem za taj predmet.
5. U ovom trenutku mišljenja Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora i Odbora regija još nisu objavljena.

II. RAD U VIJEĆU TIJEKOM DANSKOG PREDSJEDANJA

Komisija je Prijedlog predstavila Odboru za obrazovanje 17. srpnja 2025., na dan njegova službenog prosljeđivanja Vijeću. Delegacije su tada imale priliku iznijeti preliminarne komentare i postaviti pitanja.

Komisija je procjenu učinka koja prati Prijedlog delegacijama predstavila 8. rujna 2025. Delegacije su je tom prilikom detaljno analizirale i o njoj raspravljale, koristeći se okvirnim kontrolnim popisom koji im je dostavljen u sklopu priprema za sastanak. Sažetak evaluacije i reakcija država članica na procjenu učinka nalazi se u Prilogu ovom dokumentu.

S obzirom na to da je predložena uredba dio paketa prijedloga povezanih s višegodišnjim financijskim okvirom (VFO), niz odredaba u tekstu koje odgovaraju elementima koji će biti dio horizontalnih pregovora o VFO-u stavljen je u zagrade te Odbor za obrazovanje zbog toga o njima nije raspravljao. To se odnosi na uvodne izjave 36. i 44., trajanje programa navedeno u članku 1. (*Predmet*), članak 9. (*Proračun*) i članak 16. stavak 3. (*Informacije, komunikacija i diseminacija*).

Odbor za obrazovanje 17. i 18. rujna te 8. i 9. listopada 2025. predloženu je uredbu razmotrio u cijelosti (prvo članke, a zatim uvodne izjave). Cilj rasprava bio je steći bolje razumijevanje Prijedloga, u kojem se predlaže preoblikovanje strukture programa Erasmus+ (dva stupa nazvana „Mogućnosti za učenje namijenjene svima” i „Podrška u jačanju kapaciteta”, što je odmak od strukture postojeće Uredbe o uspostavi programa Erasmus+¹, koja uključuje poglavlja posvećena svakom sektoru obuhvaćenom programom, odnosno obrazovanju i osposobljavanju, mladima i sportu, a u svakom od tih poglavlja navode se elementi razvrstani u tri ključna djelovanja). Delegacije su na navedenim sastancima iznijele komentare i pitanja, posebno u vezi s područjem primjene nove strukture programa, nedostatkom programskog odbora i novim inicijativama, poput saveza za suradnju u sportu, mobilnosti u svrhu učenja za sportaše i Erasmus+ stipendija u strateškim obrazovnim područjima. Komisija je odgovorila na pitanja, ali delegacije su zatražile dodatne informacije i pisane odgovore, koji još nisu dostavljeni. Zatražen je popis djelovanja obuhvaćenih programom, s naznakom predviđene vrste upravljanja (izravno ili neizravno).

Predsjedništvo je u sklopu priprema za sastanak Odbora za obrazovanje održan 20. listopada 2025. pripremio prvi kompromisni tekst², a drugi kompromisni tekst³ izrađen je za sastanak Odbora za obrazovanje održan 29. listopada 2025.

¹ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 (SL L 189, str. 1.).

² 12607/25.

³ 14252/25.

III. GLAVNA PITANJA O KOJIMA SE RASPRAVLJALO NA RAZINI RADNE SKUPINE

Ciljevi programa

Većina država članica istaknula je kako je važno da opći cilj programa bude promicanje visokokvalitetnog cjeloživotnog učenja te individualnog, profesionalnog i osobnog razvoja, uz daljnji razvoj europskog prostora obrazovanja. Većina delegacija ustrajala je na tome da glavni fokus programa treba biti europski prostor obrazovanja, a ne na izgradnji Unije vještina i doprinošenju otpornosti, konkurentnosti i koheziji Europe. Izgradnja Unije vještina i dalje se smatra važnom, ali je ocijenjena sekundarnom u odnosu na razvoj europskog prostora obrazovanja. Davanje prioriteta europskom prostoru obrazovanja u skladu je i s pravnom osnovom Prijedloga.

Postupak odbora

Većina delegacija kritizirala je činjenicu da u Prijedlogu ne postoji programski odbor. Predsjedništvo je stoga predložilo da se u tekst unese članak o postupku Odbora iz postojećeg programa (članak 22.a u najnovijem kompromisnom tekstu predsjedništva). Jedna je delegacija zatražila raspravu o proširenom postupku upravljanja na temelju prijedloga usmjerenog na sastanke programskog odbora u sektorskim sastavima, pri čemu bi se godišnji program rada donosio dvama zasebnim provedbenim aktima. Prijedlog je predstavljen radnoj skupini i o njemu se detaljno raspravljalo. Dok su neke delegacije pozdravile novi postupak s dva provedbena akta, druge zagovaraju očuvanje statusa *quo* ili bolje iskorištavanje postojećih struktura.

Vidljivost svih sektora obuhvaćenih programom

Zahtjev delegacija za davanjem istaknutijeg položaja sektoru mladih i sektoru sporta ispunjen je odlukom da se u tekst koji je predložilo predsjedništvo uključe dva nova članka (članak 4.a o mladima i članak 4.b o sportu). Još su u tijeku rasprave o tome kako bi bilo najbolje pristupiti mjerama preuzetima iz programa Europskih snaga solidarnosti i njegovo nasljeđe.

Odnos između Komisije i nacionalnih tijela i nacionalnih agencija

Delegacije su postavile mnogo pitanja o izmjenama postojeće Uredbe o uspostavi programa Erasmus+ u pogledu odnosa između nacionalnih tijela i nacionalnih agencija s jedne strane i Komisije s druge strane. Pitanja su postavljena i o predloženim novim odgovornostima nacionalnih tijela uključenima u prijedlog.

Prijedlogom se Komisiji daje mogućnost da zatraži ponavljanje postupka odabira ravnatelja nacionalne agencije ako postoji ozbiljna sumnja u usklađenost s određenim načelima (imenovanje osoba odgovornih za upravljanje nacionalnom agencijom trebalo bi biti opravdano prirodom aktivnosti, trebalo bi biti u skladu s poštenim i transparentnim pravilima i postupcima i ne bi smjelo dovesti do sukoba interesa). U Prijedlogu se predviđaju i nove zadaće nacionalnih tijela (osobito podupiranje nacionalnih agencija u korištenju rezultata projekata s velikim potencijalom za učinak i sufinanciranje rada nacionalne agencije koje je barem na razini doprinosa koji osigurava Komisija za potporu zadaćama nacionalne agencije u vezi s upravljanjem programom). Delegacije su kritizirale te odredbe i zatražile da se u tekstu izričito navede mogućnost da nacionalna tijela imenuju nekoliko nacionalnih agencija. Kao odgovor na sve te bojazni predsjedništvo je predložilo tekst koji uključuje jasniji opis uloga i povratak na odgovornosti predviđene postojećom uredbom.

Erasmus+ stipendije u strateškim obrazovnim područjima

Brojne delegacije izrazile su zabrinutost i postavile pitanja u vezi s tim novim djelovanjem iz Prijedloga, konkretnije u vezi s time kako će se utvrditi ta strateška obrazovna područja, hoće li priroda tog djelovanja biti dinamična ili statična, kako će utjecati na proračun programa, koji će opseg imati (u smislu združenih diploma ili nacionalnih programa), kako će se provoditi (izravno ili neizravno upravljanje) te na koje će se razine obrazovanja odnositi (razine Europskog kvalifikacijskog okvira 6, 7 i/ili 8). Komisija je objasnila da o svim tim elementima tek treba odlučiti. Jedna delegacija izrazila je bojazan u vezi s time je li takva inicijativa u skladu s Ugovorima. Iako su neke delegacije potvrdile potrebu za mjerama usmjerenima na nedostatak vještina, većina je delegacija ostala skeptična u pogledu predloženih novih mjera i nakon što je Komisija iznijela objašnjenja. Usto smatraju da je okvir koji predlaže Komisija nejasan te su dovele u pitanje europsku dodanu vrijednost i potencijalni utjecaj uvođenja stipendija za cjelovite programe na ukupni proračun.

Sportaši

Nekoliko je delegacija skeptično u vezi s proširenjem opsega programa na tu novu kategoriju korisnika. Neke delegacije podržavaju uključivanje sportaša, ali i naglašavaju važnost definiranja i ograničavanja skupine potencijalnih korisnika, a nekoliko se delegacija protivi takvom proširenju opsega programa u ovoj fazi.

IV. ZAKLJUČCI

Predsjedništvo je detaljno analiziralo predloženu uredbu i pripremlilo dva kompromisna teksta. Održane rasprave uvelike su doprinijele boljem zajedničkom razumijevanju Prijedloga i rješavanju glavnih pitanja u vezi s predloženom uredbom.

Iako je Komisija iznijela niz obrazloženja i pojašnjenja u vezi s pitanjima koja su postavile delegacije, još se čeka dostavljanje pisanih informacija o djelovanjima predviđenima u okviru svakog stupa. Nadalje, velik broj delegacija naveo je da su potrebne dodatne informacije kako bi se osigurala predvidljivost upravljanja i izrazio ozbiljnu zabrinutost zbog novog koncepta djelomičnog pridruživanja trećih zemalja.

Predsjedništvo je učinilo sve kako bi osiguralo razinu detaljnosti koju su delegacije zatražile u predloženoj uredbi, poštujući pritom horizontalni pristup programima koji je predstavila Komisija. Delegacije su svaki kompromisni tekst pozdravile kao korak prema oblikovanju mandata Vijeća za predstojeće međuinstitucijske pregovore. Međutim, prelazak na tu fazu iziskuje daljnji rad i detaljne tehničke rasprave.

Sažetak evaluacije procjene učinka

Mišljenja delegacija o **kontekstu politike** podijeljena su; neke smatraju da je dobro objašnjen, dok su druge istaknule da je procjena učinka **previše fokusirana na proračun**, a premalo na politike i vrijednosti EU-a. Nijedna delegacija nije izrazila bojazan da je **pravna osnova** nejasna i neprimjerena.

Brojne delegacije iskazale su nezadovoljstvo **definicijom problema**, navodeći da je u procjeni učinka prevelik naglasak stavljen na vještine i tržište rada, a premalen na holističke obrazovne ciljeve. Jedna delegacija naglasila je da je procjena precizna i potvrđena javnim savjetovanjem, ali da u njoj nije obrađena prioritetnost problema i da se s elementima različite važnosti postupaju jednako.

Neke su se delegacije složile da je u procjeni učinka djelomično uočen **propust u dokazima**. Mnoge delegacije istaknule su da je potrebna veća jasnoća kada je posrijedi **sinergija** s drugim programima EU-a, kao što su Europski socijalni fond plus, Obzor Europa, Europski fond za konkurentnost, Digitalna Europa ili Europski fond za regionalni razvoj.

Znatan broj delegacija izrazio je sumnje u vezi s jasnoćom **metodologije**. Nekoliko delegacija dodalo je da se čini kako je procjena učinka ponajprije usmjerena na 2. opciju (konsolidacija na temelju ciljeva), koja se smatra prioritetom. Iako pruža opći pregled, analiza troškova te opcije ne sadržava detaljne kvantitativne podatke ni procjenu rizika, što smanjuje transparentnost i usporedivost. Bilo bi preporučljivo uključiti brojčane vrijednosti i analizu rizika. Jedna je delegacija naglasila da je postojanje metodološki pouzdanog informacijskog okvira, koji bi se mogao fleksibilno prilagoditi zahtjevima politika koji se odnose na mjerenje, nužan uvjet za osmišljavanje intervencija na čvrstim temeljima informacija i empirijskih dokaza.

Brojne delegacije primijetile su da buduće **praćenje i evaluacija** nisu dostatno obrađeni te da tekstu nedostaje jasan i sveobuhvatan popis preciznih kvantitativnih pokazatelja učinkovitosti povezanih sa svakim od ciljeva. Za mjerenje stvarnog dugoročnog učinka politika često nedostaju standardizirani parametri i definirani brojčani ciljevi.

Kada je riječ o **ciljevima politike**, sve se delegacije slažu o dodanoj vrijednosti djelovanja EU-a i izrazile su zajedničko zadovoljstvo zbog očuvanja programa Erasmus+ kao autonomnog programa. Najavljeno **spajanje programa Erasmus+ i Europskih snaga solidarnosti** naišlo je na mješovite reakcije; neke su delegacije tu promjenu pozdravile, dok druge zagovaraju očuvanje statusa *quo* ili su zatražile posebnu raspravu o toj temi. Velika većina delegacija izrazila je zabrinutost u vezi s ciljem **pojednostavnjenja**, tvrdeći da je prevelik naglasak stavljen na financijsku strukturu, a nije objašnjen učinak na korisnike. **Promjene u proračunu** znače da pojednostavnjenje na razini EU-a stvara goleme troškove na nacionalnoj razini zbog rada na upravljanju, koordinaciji i praćenju. Ukratko, niz delegacija napomenuo je da procjena učinka ne donosi holistički pregled troškova, već ih predstavlja samo iz perspektive EU-a, a da se pritom u dovoljnoj mjeri ne uzima u obzir nacionalna razina. Neke delegacije istaknule su da nedostaje **kontinuitet** financijskog planiranja i da on mora biti vidljiviji.

Velika većina delegacija istaknula je da pitanje **upravljanja** nije sasvim jasno te da nije zasebno obrađeno. Posebno su istaknuta pitanja financiranja i sufinanciranja. Većina delegacija izdvojila je nepostojanje programskog odbora i zatražila da se on ponovno uvede.

Druge primjedbe, koje su iznijele po jedna ili malen broj delegacija, odnose se na nedostatke u obradi **utjecaja na okoliš** i potrebu da se više pozornosti posveti **teritorijalnim učincima** kako bi se omogućila bolja procjena raspodjele koristi i lokalnih potreba za prilagodbom, a navedeno je i da su kvantitativni aspekti analize **učinaka na konkurentnost** i analize **socijalnih učinaka** manje kvalitetni.

Neke su delegacije navele da reakcija Komisije na **mišljenje Odbora za nadzor regulative** nije bila dovoljno odlučna te su od nje zatražile da objasni zašto primjedbe tog odbora nije obradila na zadovoljavajući način. Druge se delegacije slažu s Odborom za nadzor regulative da se zbog prekomjerne usmjerenosti na financijsku strukturu ne uzimaju u obzir sadržaj politika i posebnosti različitih programa.

Nekoliko delegacija navelo je da je njihovo stajalište tek preliminarno.
